

คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เตชะชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๒/๒๕๕๓

วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๓

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยประชาชาติไปโดย

นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยประชาชาติไปโดยผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง กรณีผู้ถูกร้องใช้จ่ายเงินและจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ผิดวัตถุประสงค์ ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ ซึ่งเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้

ข้อเท็จจริง สรุปว่า คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้จัดสรรเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองให้แก่พรรคไทยประชาชาติไปโดยผู้ถูกร้อง ประจำปี ๒๕๕๓ โดยจัดสรรเงินสนับสนุนตามโครงการและแผนงาน จำนวน ๒,๑๕๕,๕๐๐ บาท และเงินสนับสนุนเป็นค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค จำนวน ๑,๓๑๕,๑๖๓ บาท ซึ่งผู้ถูกร้องได้เบิกเงินจากกองทุนฯ ไปแล้วจำนวน ๒,๑๕๕,๕๐๐ บาท และจำนวน ๓๕๓,๕๑๓.๕๓ บาท ตามลำดับ แต่ผู้ถูกร้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๕๓ ในกรณีของสาขาลำดับที่ ๕ (จตุจักร) สาขาลำดับที่ ๕ (ทวีวัฒนา) สาขาลำดับที่ ๑๖ (บางลำภู) และสาขาลำดับที่ ๒๐ (บางมุลนาถ) ของผู้ถูกร้อง ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ โดยมีการโอนเงินให้สาขาพรรคภายหลังที่มีการร้องเรียน โอนเงินให้สาขาพรรคไม่ครบตามจำนวนที่ได้รับจากกองทุนฯ การโอนเงินบางส่วนได้กระทำเมื่อปิดบัญชีตามมาตรา ๓๘ ในวันสิ้นปีปฏิทิน (๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๓) แล้ว ทั้งไม่มีหลักฐานการโอน มีการใช้หลักฐานซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายอื่นเป็นค่าสาธารณูปโภค และมีเช็คธนาคาร ๑ ฉบับ จำนวนเงิน ๕,๓๕๕.๓๕ บาท ไม่ปรากฏในงบการเงินของพรรค กรณีเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๒ ซึ่งเป็นเหตุให้ยุบพรรคไทยประชาชาติไปโดยผู้ถูกร้องตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ ผู้ร้อง จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยประชาชาติไปโดยผู้ถูกร้องตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

พิจารณาแล้ว ตามคำร้องฟังได้เป็นยุติว่า ผู้ถูกร้องได้เบิกเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ซึ่งกองทุนฯ ได้จัดสรรให้ผู้ถูกร้อง เป็นเงินสนับสนุนตามโครงการและแผนงาน เงินสนับสนุนเป็นค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๔๓ จำนวน ๒,๑๕๕,๕๐๐ บาท และจำนวน ๓๕๓,๕๑๓.๕๓ บาท ตามลำดับ ไปแล้ว

ปัญหาที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยจึงมีว่า พรรคไทยประชาธิปไตย ผู้ถูกร้อง ได้ใช้จ่ายเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๔๓ และจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี ๒๕๔๓ เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ และถูกต้องตามความเป็นจริงตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว หรือไม่

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป” ซึ่งการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองนั้น มีบัญญัติไว้ในหมวด ๓ ส่วนที่ ๒ มาตรา ๕๖ ถึงมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ที่บอกให้ทราบถึงความมีอยู่และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองและที่มาของกองทุน กำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่จัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองและการใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียน การกำหนดเกณฑ์การจัดสรรและแนวทางการใช้จ่ายเงินสนับสนุน โดยเฉพาะมาตรา ๖๑ พรรคการเมืองอาจได้รับเงินสนับสนุนในเรื่องค่าไปรษณียากร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสาธารณูปโภคตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด นอกนั้นก็ว่าด้วยเรื่องการใช้จ่ายเงินสนับสนุน การคืนและเรียกคืนเงินสนับสนุนรวมทั้งการคืนเงินสนับสนุนเพราะเหตุมีการเลิกหรือยุบพรรคการเมืองด้วย

ตามคำร้องซึ่งผู้ถูกร้องไม่ได้โต้แย้ง นางสาวชุตินา พุ่มสอาด ซึ่งเป็นผู้อำนวยการพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ได้ร้องเรียนต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๔ อันเป็นวันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีนี้ ปัญหาที่ว่า ผู้ถูกร้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๔๓ เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ หรือไม่ นั้น ข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้ถูกร้องได้ออนเงินค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๔๓ ที่ได้รับจากกองทุนฯ ให้แก่สาขาพรรคของผู้ถูกร้อง ลำดับที่ ๕ (จตุจักร) ลำดับที่ ๕ (ทวีวัฒนา) และลำดับที่ ๒๐ (บางมุลนาก) เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๔ วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๔ และวันที่ ๒๗

สิงหาคม ๒๕๔๔ ตามลำดับ ซึ่งพันกำหนดปิดบัญชีในวันสิ้นปีปฏิทินคือวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ แล้ว ทั้งการโอนในสองครั้งหลังก็ได้กระทำขึ้นภายหลังที่ได้มีการร้องเรียน ส่วนสาขาลำดับที่ ๑๖ (บางกล้า) ผู้ถูกร้องไม่ได้จ่ายหรือโอนเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แต่อย่างใด และในการโอนเงินให้สาขาพรรคดังกล่าว ก็ปรากฏหลักฐานบางส่วนที่เป็นใบสำคัญรับเงิน ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๓ กรณีสาขาพรรคลำดับที่ ๒๐ (บางมูลนาก) ก็ไม่มีข้อความระบุว่า เป็นการจ่ายค่าสาธารณูปโภคและไปรษณียากร จึงเป็นการใช้หลักฐานซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายอื่น ไม่ตรงตามค่าใช้จ่ายที่ขอเบิกมา และเช็คธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) สาขาพลโยธิน ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๓ จำนวนเงิน ๕,๓๕๕.๓๕ บาท เป็นเช็คสั่งจ่ายเงินค่าสาธารณูปโภคให้สาขาพรรคในปี ๒๕๔๒ ไม่ใช่ปี ๒๕๔๓

ส่วนการที่ผู้ถูกร้องได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี ๒๕๔๓ ถูกต้องตามความเป็นจริงหรือไม่ นั้น พิจารณาแล้ว เห็นว่า ผู้ถูกร้องได้จัดทำงบดุล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ และจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี ๒๕๔๓ ยื่นแสดงต่อผู้ร้อง โดยระบุว่า “รายได้เงินสนับสนุนค่าสาธารณูปโภค ค้างรับ ๖๐,๐๐๐ บาท” ซึ่งไม่ตรงตามความจริง ผู้ถูกร้องได้รับเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๔๓ เป็นเงิน ๓๕๓,๕๑๓.๕๓ บาท ผู้ร้องโดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้โอนเงินดังกล่าวให้ผู้ถูกร้อง ในปี ๒๕๔๓ จำนวน ๒๖๕,๐๕๘.๖๒ บาท และในปี ๒๕๔๔ จำนวน ๘๘,๘๕๔.๕๑ บาท ผู้ถูกร้องจึงมีเงินค้างรับจากกองทุนฯ ของปี ๒๕๔๓ เป็นเงินจำนวน ๘๘,๘๕๔.๕๑ บาท มิใช่ตามจำนวนที่ระบุไว้ในรายงานของผู้ถูกร้อง

ดังนั้น การใช้จ่ายเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๔๓ และการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี ๒๕๔๓ ของผู้ถูกร้อง จึงไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ และไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวอีกด้วย ซึ่งเป็นเหตุให้ยุบพรรคตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ซึ่งบัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (๑) ..... (๒) ..... (๓) ..... (๔) ..... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคไทยประชาชาติไทย ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายศักดิ์ เตชะชาฉาย

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ